

Gudstjeneste i Skævinge Kirke

den 1. januar 2015

Kirkedag: Nytårsdag/A

Tekst: Luk 2,21

Salmer:

SK: 712 * 715 * 55 * 135 * 62,1 * 719

Årets første morgen. Den første af de næste 365 med det til fælles at være morgener i 2015. På den måde er de hver for sig helt specielle. Der kommer mange mandage, tirsdage, onsdage osv. Men der kommer aldrig mere end én gang en torsdag d. 1/1-15. Lige som der aldrig mere kommer en 1/1-14. Dage, der har været er brugt, og hvad der skete på dem er sket. Nok lever vi i konsekvenserne deraf; men brugte dages begivenheder hører fortiden til og vender aldrig mere tilbage på samme måde.

”Dagen i dag er den første af resten af dit liv” er der en eller anden, der har sagt. Hvad ligger der egentlig i denne udtalelse? Er det en trussel? Er det en opmuntring? Er det en opfordring? Hvordan ser vi på fortidens dage med denne sætning som udgangspunkt? Er det en bitter erkendelse eller minde om, at i går var en dårlig dag? Eller er det en anden måde at sige på, at nok har vi drømme/håb eller måske endda frygt for alle dage og år ude i fremtiden; men det er kun i dag, vi kan forholde os til og måske gøre noget ved? Er der optimisme eller pessimisme i denne udtalelse eller blot nøgtern konstatering?

Kun i dag kan vi forholde os til og gøre noget ved. Så det er til at overskue for de fleste. At vi må tage en dag ad gangen betyder også, at vi ikke kan ødelægge alle de kommende morgener på en gang, for vi får dem kun en ad gangen. Og en ødelagt dag i dag behøver ikke også betyde en ødelagt dag i morgen – og på samme måde med de gode dage.

Det er lidt spøjst med tid her til nytår. Mange mennesker tænker på, hvad det nye år mon vil bringe. Jeg forstår godt, hvad vi mener; men alligevel skal vi måske nogle gange tænke over, hvad og hvordan vi siger det, for ord har det med at skabe, hvad de siger. Det nye år bringer intet til os. Det nye år er bare en tidsmåler af helt praktiske formål. Hvad denne tid så indeholder er afhængigt af, hvad vi og andre putter ind i tiden.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi er os det bevidst. For tror vi, at tiden bringer os noget, så fritages vi for ansvar og forpligtelse, og måske går vi så rundt med en eller anden snert af skæbnetro, som vi i så fald er prisgivet. Sådan er tid ikke. Når jeg ser tilbage på en dårlig dag, er det jo ikke fordi den er dårlig; men jeg brugte den dårligt, eller blev en del af andres dårlige måde at bruge tid på. Og vice versa med de gode dage.

Ord skaber og giver billeder. Forleden aften sagde de i TV2-Nyhederne i et indslag om det forulykkede fly fra Air Asia, at man satte alt ind på ”at bjerge de 162 sjæle, der var ombord”. Jeg ved godt, hvad der menes; men jeg så for mig et fly fyldt med 162 sådan spøgelsesagtige tågeskikkelser sidde nede i flyet. Når vi så ofte hævder, at sjælen forlader kroppen ved døden, så er der ikke en sjæl i flyet på havets bund. Der er døde mennesker, som enten skal bjergeres eller have deres gravplads på havets bund i respekt for dem og deres kære.

På en anden måde, men også med betydning for tiden og vores opfattelse af den og dens indhold, har Reinhold Niebuhr, amerikansk teolog, sagt de kendte ord:

”Giv mig sindsro til at acceptere de ting
jeg ikke kan ændre,
mod til at ændre de ting
jeg kan ændre

og visdom til at se forskellen.”

”Giv mig...” En bøn – til en – i dette tilfælde til Gud. Det er en god indgang ud i det nye land, der ligger foran os og hedder 2015. Men at gå ud i det land sker med et skridt ad gangen, en morgen ad gangen.

Denne årets første morgen er en helligdag. Og hvorfor er den så lige det? Helligdage er dage med særlig religiøs betydning, og danske helligdage er officielt definerede som folkekirkens helligdage. (Man kan jo så spekulere på, hvad der sker med disse, hvis stat og kirke løsrives fra hinanden. Så skal vi måske bruge feriedage for at holde helligdage – eller hvem ved?) Dagens hellige betydning er Jesu omskærelse og navngivning. Omskærelse helt som det var skik og brug i den tid, Jesus kom til jord, og navngivning således ”som han var blevet kaldt af englen, før han blev undfanget i moders liv.”

Jesus er hans navn. I GT-læsningen hører vi om Abraham. Gud Herren indgår en pagt med Abraham. Abraham skal forlade sit eget og blive til en velsignelse for et stort folk, og i ham skal jordens slægter velsignes. Disse ord kunne egentlig også være gået forud for Jesu komme til jord. Jesus forlod sit eget, og i ham skal alle folk velsignes. Men det, der lige i denne sammenhæng har betydning er, at Abraham, som havde et rimeligt tæt forhold til Gud Herren, havde ikke noget navn at påkalde Gud med. ’Gud’ og ’Herren’ er ikke navne, det er titler og funktioner. Og for Abrahams folk hed Gud i mange år ”Abrahams og Isaks og Jakobs Gud”. Der var ikke noget navn.

Det navn, som Gud senere åbenbarede for Moses ’Jeg Er’ gjorde egentlig ikke tingene nemmere. For hvad Er Han? Gudsfolket benævnte også Gud ’Hærskareres Herre’, titler, der klinger lidt hen ad de titler/beskrivelser, vi her i julen har fået

profeteret om sønnen: Underfuld Rådgiver, Vældig Gud, Evigheds Fader, Freds Fyrste. Men ikke noget navn.

Pagten med Abrahams folk blev senere stadfæstet ved loven, De 10 bud, som Paulus også påpeger i NT-læsningen. Det er ikke i dag tid og sted for en fyldestgørende prædiken om lov og evangelium, selv om læsningerne lægger op til det. Dog skal der det med, at Gudsfolket blev og bliver velsignet ved at holde sig til pagten.

Det gælder også for os. Men der er to væsentlige forskelle på det gamle Gudsfolk og os: Vi er i en ny pagt, og vi har et navn at påkalde Gud med. Det er forskellen på før og efter Jesus.

Den nye pagt mellem Gud og Hans folk, i hvilket alle jordens slægter skal velsignes er dåbspagten. Deri er vi arvinger til Guds løfter, og i troen er vi Guds børn. Dåb og tro er den pagt, hvori Gud står ved sine løfter om velsignelse til mennesker.

Det helt specielle ved dåbspagten er, at den er givet os. Født ind i livet, døbt i Guds navn, og i troen herpå gøres vi retfærdige for Gud ved ham, hvori alle jordens folk skal velsignes i samme pagt: Jesus.

Jesus – det navn må vi kalde vores Frelser. Vores Frelser fra lovens forbandelse, dom og fortabelse. Jesus hedder 'Jesus' fordi han er en Jesus. Hans navn betyder og viser hen til, at Herren frelser.

Jesus kom til at fylde det navn helt ud. Jesu liv blev en udfoldelse af, at Herren er frelse. I tillid til, at Herren frelser, vovede han at møde livets og medmenneskets kald på nærvær, medmenneskelighed og omsorg. Og han mødte livets kald med fuldstændig hengivenhed i troen på, at Herren er frelse. Det var

en sandt menneskeliv, han levede, og derfor ikke uden kampe, lidelser, angst og anfægtelser – men han forblev tro overfor sit navn: at Herren er frelse. Og da hans grav var tom Påskemorgen, var hans navn blevet til sandhed: Herren *er* frelse!

Evangelieteksten til i dag appellerer til, at vi sætter navn på det nye år. Giver det nye år Jesu navn. Hvad vi har med os fra det gamle år, kan vi ikke slette eller glemme. Vi har levet det, og det har sat sine spor. Men det gamle år er forbi, det er dødt, og vi kan begrave det i Jesu navn.

Og dernæst holde sig Jesu navn for øje – eller øre – og lytte til ånden i hans ord for derved at flette hans navn ind i det, som denne dag nu byder os at gøre. Så går vi hver dag til en dyst med døden, der i Jesu navn lader livet sejre.

Jesu navn er ikke en besværgelse eller magi, der skal sikre medvind, fremgang og modvirke ulykker. Det er et fortegn, vi sætter foran det nye år.

Når vi i matematikken regner med parenteser, kan vi indenfor parenteserne lægge til og trække fra, gange og dividere. Men det ændrer ikke ved parentesens fortegn.

Vores livs-parentes har døden som fortegn. Og det kan ikke ændres, lige meget hvilke anstrengelser vi gør os indenfor parenteserne. Ved at sætte Jesu navn foran vores livs-parentes, sætter vi evighedshåbet som fortegn for alt, hvad der i øvrigt sker, også selv om det indenfor kalenderens parentes går op og ned.

Overfor en ukendt fremtid kan vi spejle os i fortællingen om Jesus. Og lade hans navn gælde for os. Så kan vi møde det nye med håb og fortrøstning

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen

(Sidste side er delvist citeret/inspireret af Henning Nabe-Nielsen, Prf. blad 2014/50 s. 1184f.)

Kirkebøn:

Herre, vor Gud, himmelske Fader. Vi takker dig for året der gik, med dets glæder og sorger. Vi kommer til dig med tak og glæde over det, der lykkedes for os - og vi beder dig: tilgiv os det, vi gjorde forkert, og det, der ikke blev til det, det skulle. Vi beder dig for året, der kommer: Giv os at kunne glæde os over dine gode gaver: naturens rigdomme, fælleskabet mellem mennesker, vore mange evner og muligheder. Giv os, hvad vi behøver fra dag til dag: livsmod og håb for fremtiden, et fællesskab at høre til i; styrke til at holde ud under vanskeligheder og vilje til at tage os af vore medmennesker. Vi beder dig for vort land. Vær nær hos dronningen, folketinget, regeringen, domstolene og al anden øvrighed - hos alle der har økonomisk og politisk magt. Hjælp dem og os alle til at sætte kærlighed og retfærdighed højere end magt og rigdom. Og vi beder dig for alle, der arbejder for fred og retfærdighed og forsoning rundt om i verden: lad dem bevare modet og håbet, så de ikke giver op. Vær nær hos alle der lider under krig og naturkatastrofer. Vær du også nær hos alle syge, de ensomme og fortvivlede, de, der har mistet én de holdt af - de, der føler sig udstødte - de, der ikke orker at leve. Lad os alle opleve det nye år som et år med fornyede muligheder.

Lad dit ord lyde for alle folk til velsignelse for enhver, som finder frelsen i den pagt du har givet os ved Jesus, i hvem vi kender dig, som menneske og Gud.

Amen.